

שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף ז עמוד ב

עוד כתבו גליון תוספות: ונראה דלגבי בעל חוב מודה רבי ישמעאל דלאו בשל מלוה הן שמיין. ע"כ.

פירוש דאי לאו הכי כשאמר התלמוד ואי אמרת בשל הן שמיין וכו' למה לא תירץ לעולם בשל הן שמיין וכגון דשויא בינונית דלוה כבינונית דמלוה ורבי ישמעאל היא דאית ליה בדניזק שיימינן דהיינו מלוה ומשום הכי גבי בעל חוב בבינונית לתנא קמא ולתנא בתרא כגון דשויא זיבורית דלוה כבינונית דמלוה הילכך גבי בעל חוב זיבורית דבשל מלוה הן שמיין אליבא דרבי ישמעאל אלא ודאי מודה רבי ישמעאל דלאו בשל מלוה הן שמיין אלא בשל עולם. גליון.

רמב"ם הלכות מלוה ולוה פרק יט הלכה א כשירדין בית דין לנכסי הלוה לגבות מהן לא יגבו לבעל חוב אלא מן הבינונית שבקרקותיו,

רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק ח הלכה י כשבית דין נזקקין לגבות הנזק מנכסי המזיק גובין מן המטלטלין תחלה, אם לא היו לו מטלטלין כלל או שלא היו המטלטלין כנגד כל הנזק גובין השאר מן הקרקע מן היפה שבנכסי ג המזיק

רמב"ם הלכות מלוה ולוה פרק יט הלכה ד כבר ביארנו שהמזיקין שמיין להן בעידית ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית, היו לו עידית וזיבורית ניזקין בעידית בעל חוב [וכתובת אשה] בזיבורית, היו לו עידית ובינונית ניזקין בעידית ובעל חוב וכתובת אשה בבינונית, היו לו זיבורית ובינונית בלבד ניזקין ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית.

לחם משנה הלכות מלוה ולוה פרק יט הלכה א

כשירדין וכו' אלא מן הבינונית שבקרקותיו כו'. מלשון רבינו יראה דבידיה שמיין מדקאמר מן הבינונית שבקרקותיו ולמטה כתב היו לו זיבורית כו' ניזקין וכו' בבינונית וכו' משמע דבשל עולם הם שמיין דאי לאו הכי אמאי ב"ח בבינונית כיון שהיא עידית לדידיה וצ"ל שהיה לו עידית ומכרה והשתא גם לדידיה הוא בינונית:

אור שמח הלכות מלוה ולוה פרק כד הלכה י ראה מש"כ הרב המגיד מה שדברי רבינו סותרים למש"כ לעיל פרק י"ט, ומכבר אמרתי, דברור דעת רבינו דפוסק דבשלו הן שמיין (ב"ק ז' ע"ב) כדקיי"ל ל' כרב נחמן נגד רב ששת בדיני, רק דפוסק כאוקימתא דרבינא בריש ב"ק (שם ח' ע"א) דבדעולא פליגי, דלמאן דלית ליה דעולא מסתברא בלית ליה רק בינונית וזיבורית לומר דיגבה מזיבורית, שלא יקפוץ כו', רק משום נעילת דלת למאן דאית ליה דעולא, סבר דכאן שייך נעילת דלת, כיון שלא יגבה רק מזיבורית,

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף מח עמוד ב

מתני'. הניזקין שמיין להן בעידית, ובעל חוב - בבינונית, וכתובת אשה - בזיבורית;... מפני תיקון העולם.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נ עמוד א

א"ל רבא: הכי השתא, בעל חוב דיניה מדאורייתא בזיבורית, כדעולא, דאמר עולא: דבר תורה בעל חוב בזיבורית, שנאמר: בחוץ תעמוד והאיש וגו', מה דרכו של איש להוציא? פחות שבכלים, ומה טעם אמרו בע"ח בבינונית? כדי שלא תנעול דלת בפני לוי,

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף מט עמוד ב

ור"ש היא, דדריש טעמא דקרא, ... מפני מה אמרו בעל חוב בבינונית? כדי שלא יראה אדם לחבירו שדה נאה ודירה נאה, ויאמר: אקפוץ ואלונו כדי שאגבנו בחובי, לפיכך אמרו בע"ח בבינונית.

שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף ח עמוד א

והראב"ד ז"ל הקשה שאין בלשון הגמרא מר אית ליה תקנתא דעולא אלא מר אית ליה דעולא. ועוד כי התקנה לא היתה דעולא אלא מן המשנה וכדתנן בפרק הנזקין ועולא לא בא אלא לפרש כי דבר תורה בזיבורית. ועוד קשה דאנן קיימא לן דבשלו הן שמיין כרב נחמן דאמר הכי בכתובות ואיך נפרש דברי רבינא דהוא בתרא דלא כהלכתא. והוא ז"ל פירש דהכי גרסינן דכולי עלמא בשלו הן שמיין והכא בשלא היתה לו עידית מעולם ובדעולא קא מיפליגי מאן דאמר בעל חוב בזיבורית אית ליה דעולא וכיון דנעשית אצלו בינונית כעידית מוקמיה לה אדאורייתא אי נמי אתקנתא דהא זיבורית אצלו נעשה בינונית. והא דאמר בעל חוב בבינונית לית ליה דעולא אלא אית ליה דרבי שמעון דאמר בריש פרק הנזקין מפני מה אמרה תורה בעל חוב בבינונית כלומר אף על פי שהיה ראוי לגבות מן העידית מפני שגמל עמו חסד אלא שלא יראה אדם שדה נאה וכו' הילכך אף על פי שזה נעשית לו הבינונית כעידית גובה ממנה שאין כאן חשש דאקפוץ ואלונו שהרי עידית כזו מצויה הרבה לקנות ואוקימנא ליה אדיניה. וקמשמע לן כעולא דרבה דהוא בתרא סבירא ליה כוותיה בפרק הנזקין והילכך בעל חוב בזיבורית.